

Studia i Materiały. *Miscellanea Oeconomicae*
Rok 21, Nr 3/2017, tom II
Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Myśl ekonomiczna, spółdzielczość, bankowość, samorządność

Urszula Karpińska¹

KREDYT BANKOWY JAKO CZYNNIK DETERMINUJĄCY JAKOŚĆ ŻYCIA NA PRZYKŁADZIE BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W KIELCACH

Streszczenie: Kredyt w banku jest najpowszechniejszym źródłem zewnętrznego finansowania. Banki spółdzielcze decydując o różnorodnym zaangażowaniu kapitału, którym zarządzają, przesądzają tym samym o sposobie alokacji dóbr w społeczeństwie, przyczyniając się do poprawy jakości życia w układach lokalnych i regionalnych. Celem artykułu jest określenie zależności między wielkością udzielanych kredytów przez Bank Spółdzielczy w Kielcach a regionalnym rozwojem społeczno-gospodarczym. Wykorzystując metodę analizy w artykule sformułowano hipotezę badawczą, w której zakłada się, że Bank Spółdzielczy poprzez udzielone kredyty wpływa statystycznie istotnie na wzrost lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, a tym samym przyczynia się do poprawy jakości życia.

Słowa kluczowe: Bank Spółdzielczy, kredyt bankowy, pożyczka, poziom życia, rozwój społeczno-gospodarczy

Wstęp

Banki spółdzielcze są podmiotami ekonomii społecznej i realizują tym samym zasadę, że obok celu ekonomicznego istotnym elementem działania jest dla nich wypełnianie misji społecznej. Ta misja odróżnia je od banków komercyjnych, których naczelnym celem jest maksymalizacja zysku przy minimum ryzyka. Banki spółdzielcze zaspakajając potrzeby swoich członków często realizują zadania, z których ani państwo, ani inne podmioty gospodarcze nie wywiązują się w stopniu wystarczającym. Wspomagają one proces budowy i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Prowadzona przez nie polityka sprzyja spójności społecznej, zwiększaniu

¹ Mgr Urszula Karpińska, Bank Spółdzielczy w Kielcach.

zatrudnienia, walce przeciwko biedzie, lepszemu gospodarowaniu i stabilnemu rozwojowi. Posiadane przez banki spółdzielcze atuty mogą być wykorzystane np. w rozwiązywaniu problemu bezrobocia wsi, aktywizacji lokalnej społeczności, w rozwoju przedsiębiorczości, rozbudowie i unowocześnianiu infrastruktury wiejskiej, procesach intensyfikacji produkcji rolnej, ochrony środowiska, rozwoju turystyki wiejskiej, rozwoju specjalizacji, przemianach struktury agrarnej i wszelkich innych działaniach służących ożywieniu gospodarczemu i społecznemu wsi². Banki spółdzielcze decydując o różnorodnym zaangażowaniu kapitału, którym zarządzają, przesądzają tym samym o sposobie alokacji dóbr w społeczeństwie, przyczyniając się do poprawy jakości życia w układach lokalnych i regionalnych.

Celem artykułu jest określenie zależności między wielkością udzielanych kredytów przez Bank Spółdzielczy w Kielcach a regionalnym rozwojem społeczno-gospodarczym. W artykule sformułowano hipotezę badawczą, w której zakłada się, że Bank Spółdzielczy poprzez udzielone kredyty wpływa statystycznie istotnie na wzrost lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, a tym samym przyczynia się do poprawy jakości życia.

1. Uwarunkowania działalności kredytowej

Działalność kredytowa banków uznawana jako trudna i ryzykowna jest jednocześnie bardzo ważna dla rozwoju społeczno-gospodarczego³. Prowadzenie działalności kredytowej w banku jest formą zagospodarowania środków pozyskanych od klientów w ramach prowadzonej działalności depozytowej (zasoby pieniądza jakimi dysponuje bank to także kapitały własne banku, choć większość tych zasobów stanowią z reguły depozyty klientów). Prowadzenie działalności kredytowej to po prostu sprzedawanie z zyskiem zgromadzonych zasobów pieniądza. Proces ten może przebiegać również w innej formie, na przykład: odsprzedaż innym bankom, zakup udziałów w spółkach, zakup obligacji, akcji itp., ale są to formy zagospodarowania pieniądza mniej efektywne niż kredytowanie. Dlatego działalność depozytową banków powszechnie wiąże się z ich działalnością kredytową. Istnieje wiele czynników, które mają wpływ na działalność kredytową i jej efektywność. Można wyróżnić czynniki wynikające z sytuacji gospodarczej kraju, regulacji prawnych oraz czynniki związane z sytuacją i postawami klientów.

Czynniki wynikające z sytuacji gospodarczej kraju i regulacji prawnych kształtują zewnętrzne warunki dla działalności kredytowej. Do najważniejszych można zaliczyć: koniunkturę gospodarczą, poziom inflacji/deflacji, cenę kredytu, jakość prawa i jego skuteczność oraz zjawisko zatorów w rozliczeniach. Koniunkturę gospodarczą należy rozumieć jako pewien proces przemian lub stan gospodarki kraju. Zjawiska charakterystyczne dla danej sytuacji mogą wpływać korzystnie lub nie na efektywność działalności kredytowej. Duże zapotrzebowanie na kredyt bankowy

---

² D. Golik, *Rola banków spółdzielczych w rozwoju obszarów wiejskich Makroregionu Południowo-Wschodniego*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2002.

³ M. Rajczyk, *Produkty bankowe i obsługa klientów* Fundacja Banku Śląskiego, Bielsko-Biała 1997, s. 87.

i gotowość płacenia relatywnie wyższych odsetek są z natury rzeczy związane z rozwojem gospodarczym, kryzys lub depresja oddziałują przeciwnie. W czasie dynamicznego rozwoju gospodarki dobre wyniki osiągają wszystkie podmioty gospodarcze, ludność i banki, a kryzys powoduje trudności w każdej dziedzinie. Poziom inflacji/deflacji ma istotny wpływ na podejmowane decyzje gospodarcze. Po pierwsze, wprowadza do kalkulacji i ocen czynnik niepewności o dużym znaczeniu; błąd popełniony przy szacowaniu wskaźników inflacji/deflacji może uczynić taki rachunek i wynikające z niego wnioski błędnymi. Po drugie, inflacja/deflacja ma duży wpływ na opłacalność inwestycji kredytowych, szczególnie o długim okresie realizacji, ponieważ odsetki od wykorzystanych kredytów są bardzo wysokie. Znaczne opóźnienie realizacji takiej inwestycji może radykalnie zmienić wcześniej wykonany rachunek jej efektywności. Po trzecie, przyrost odsetek od kredytów wywołany inflacją/deflacją niekoniecznie i nie zawsze jest proporcjonalny do zmian wielkości dochodów kredytobiorców. Należy podkreślić, że malejąca inflacja powoduje zmniejszenie zagrożeń, natomiast rosnąca zaostrza problemy. Cena kredytu rozumiana jako koszty wykorzystania ponoszone przez kredytobiorcę jest pochodną poziomu inflacji/deflacji. Składa się ona z oprocentowania według stawki korelującej z rozmiarami inflacji/deflacji, prowizji banku i ewentualnie innych kosztów obciążających klienta ubiegającego się o przyznanie kredytu (ubezpieczenia, koszty ekspertyz itd.). Wpływ na poziom oprocentowania kredytu ma jednak nie tylko inflacja/deflacja, ale również niektóre regulacje banku centralnego.

Niewątpliwie duży wpływ na potencjalnych kredytobiorców i na banki ma jakość prawa. Regulacje prawne mogą być sprzyjające rozwojowi, ale mogą też przeszkadzać lub nawet hamować działalność. Dotyczy to wielu dziedzin, jednak odnosi się szczególnie do prawa podatkowego, prawa dewizowego, prawa celnego. Niezwykle ważną sprawą jest skuteczność egzekucji istniejącego prawa, a szczególnie egzekucja wierzytelności na podstawie prawomocnych wyroków sądowych i administracyjnych. Bowiem z tym wiąże się zjawisko powszechnego występowania zaległości w płatnościach, zwane potocznie zatorami w rozliczeniach, co ma duży wpływ na działalność kredytową banków. Zatory w rozliczeniach są zjawiskiem, które na bieżąco stwarza wiele utrudnień w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych i banków. Występująca przez wiele lat powszechna praktyka niepłacenia kontrahentom zobowiązań w ustalonych terminach i brak skutecznych środków egzekucyjnych, powodują narastanie zatorów rozliczeniowych. Brak zapłaty w terminie powoduje niedobór środków na regulowanie własnych zobowiązań wobec wierzycieli i banku. Nieterminowa zapłata należności za dostawy, roboty i usługi komplikuje ocenę kondycji finansowej podmiotów gospodarczych ubiegających się o przyznanie kredytu. Dlatego obraz sytuacji finansowej podmiotu gospodarczego nie jest klarowny dla banku. Działając w takich realiach banki dostosowują się do istniejącej sytuacji i na ile to możliwe uwzględniają w swoich ocenach wpływ zatorów na stan finansowy firmy zwiększając stopień niepewności i ryzyko. Trudno sobie wyobrazić, że podmiot gospodarczy ma istotne kłopoty na wymienionych odcinkach i jednocześnie dobre wyniki finansowe.

Na działalność kredytową mają wpływ również czynniki związane z sytuacją i postawami klientów. Są one różne i dlatego ich zwięzłe ujęcie jest trudne. Chodzi tu jednak o wskazanie najważniejszych, do których można zaliczyć: poziom kapitałów własnych, wielkość osiąganego zysku, znajomość reguł gry rynkowej, własnej pozycji na rynku i rzetelność w postępowaniu lub jej brak.

Poziom kapitałów własnych podmiotu gospodarczego jest jednym z najważniejszych czynników mających wpływ na udzielenie kredytu. Każdy podmiot powinien dysponować własnymi kapitałami w zasadzie w wysokości wystarczającej dla prowadzenia działalności gospodarczej w ustabilizowanych warunkach, a środki pożyczone winny finansować tylko potrzeby przejściowe i cele rozwojowe. Gdy ten wymóg nie jest spełniony niekoniecznie musi nastąpić odmowa udzielenia kredytu, ale taki stan zwiększa ostrożność ze strony banku.

Wielkość osiąganego zysku jest dla wzajemnych stosunków banku i podmiotu gospodarczego bardzo ważna. Zysk jest źródłem rozwoju, powiększania kapitałów własnych, spłaty zobowiązań – jest dla kontrahentów formą gwarancji stabilności podmiotu gospodarczego.

Znajomość reguł gry rynkowej i własnej pozycji klienta jest istotnym warunkiem porozumienia z potencjalnym kredytobiorcą. Rzetelność w postępowaniu lub jej brak to czynnik, który nie jest jednoznacznie oceniany. Postępowanie rzetelne z pewnością nie narusza prawa, ale postępowanie nie naruszające prawa nie zawsze jest rzetelne. Solidny bank nie może być łatwowierny lecz powinien działać ostrożnie i rozważnie. Jest to konieczne, a w okresie braku stabilizacji na rynku szczególnie ważne. To powoduje, że klienci rzetelni, ale jeszcze bankowi mało znani, spotykają się z brakiem zaufania do składanych wniosków, oświadczeń i dokumentów oraz nadmiernymi ich zdaniem wymaganiami ze strony banku. Takie podejście do spraw jest jednak konieczne, do czasu póki klient nie zostanie zweryfikowany w toku kontaktów i uznany za zasługującego na specjalne traktowanie.

Podmioty ubiegające się o kredyt są mocno zróżnicowane pod wieloma względami. Warto zauważyć, że istnieje związek między sytuacją finansową podmiotu i sposobem zachowania się wnioskującego o udzielenie kredytu. Dobra sytuacja skłania do otwartości i rzetelnego stawiania spraw, jeśli natomiast sytuacja nie jest jednoznaczna lub zła, pojawia się pewna gra wobec dociekań banku.

Podmioty gospodarcze, które korzystają z kredytu lub ubiegają się o jego przyznanie można podzielić na następujące grupy: podmioty w dobrej sytuacji finansowo-gospodarczej, w sytuacji niejednoznacznej, niewypłacalne i upadające oraz tworzone koniunkturalnie i spekulacyjne. Uwarunkowania kredytowania i udzielania pożyczek osobom fizycznym są inne, praktyczne sytuacje są mniej zróżnicowane i mniej skomplikowane, a prowadzone postępowanie jest rutynowe.

Najważniejszym produktem finansowym są długi⁴. Działalność kredytowa banków kryje w sobie wiele produktów⁵. Produkty kredytowe służą zaspokojeniu różnych

⁴ T. Gruszecki, *Pieniądz i banki w okresie pokryzysowym*, [w:] *System finansowy wobec wyzwań rozwojowych*, J.L. Bednarczyk, M. Sobol (red.), Instytut Naukowo-Wydawniczy „Spatium”, Radom 2013, s. 20.

⁵ M. Rajczyk, *Banki komercyjne*, Fundacja Edukacji Ekonomicznej, Katowice 1992, s. 70.

potrzeb klientów. Mają one wiele cech wspólnych, ale każdy produkt ma także swoją specyfikę. Produkty bankowe kwalifikowane jako działalność kredytowa ze względu na ich wspólne cechy zalicza się do jednej z czterech grup rodzajowych. Są to: kredyty w ścisłym rozumieniu, pożyczki pieniężne, awale kredytowe i operacje wekslowe.

Kredyty w ścisłym rozumieniu służą finansowaniu celów, jakie były podane we wniosku kredytowym. Realizacja tych celów ma w wielu przypadkach zasadnicze znaczenie dla banku, ponieważ opiera zabezpieczenie kredytu na majątku finansowanym z kredytu bankowego. Dlatego jest ważne, aby środki kredytu oraz inne środki zadeklarowane przez kredytobiorcę na dany cel nie zostały wykorzystane na inne. Istotna dla całego procesu jest też zgodność realizacji z deklaracjami i harmonogramem. Bank finansuje dane przedsięwzięcie, a to oznacza pełny zakres jego zainteresowań, znacznie większy niż wynika tylko z czynności udzielenia kredytu.

Pożyczki pieniężne, potocznie zwane kredytem, mają zupełnie inny charakter. Bank pożyczając pieniądze, dba o dobre zabezpieczenie pożyczki, ale nie bada, na co te pieniądze zostaną wydane. Zabezpieczenie pożyczki jest oderwane od przeznaczenia środków pieniężnych.

Awal kredytowy oznacza udzielenie poręczenia lub gwarancji na rzecz innego podmiotu, przy czym jest kilka produktów polegających na awalach. Ten produkt jest merytorycznie inny od obu wcześniej wymienionych. Udzielając awalu bank w ogóle nie angażuje środków pieniężnych, lecz swoją zdolność kredytową. Pieniądze są potrzebne tylko wtedy, gdy klient nie wywiąże się z zobowiązania poręczonego przez bank. Wtedy bank powinien spłacić zobowiązanie klienta, a wyłożone pieniądze może stracić.

Operacje wekslowe są produktem technicznie odmiennym od wcześniej scharakteryzowanych produktów kredytowych. Istotą sprawy jest jednak ocena zdolności kredytowej uczestników obrotu wekslowego i angażowanie zasobów banku. Dlatego obrót wekslowy jest traktowany jako forma działalności kredytowej. Trafna ocena przynosi sukces finansowy, popełniane błędy mogą być powodem dużych strat.

Podział produktów kredytowych może być dokonywany według kryteriów rzeczowych i podmiotowych w kilku różnych konfiguracjach. Z punktu widzenia potrzeb banku za najważniejszy należy uznać podział kredytów według kryterium czasowego. Chodzi o rozpoznanie, na jak długo środki pieniężne banku zostały zamrożone w określonych umowach kredytowych. Podpisanie umowy kredytowej oznacza oddanie tych środków do dyspozycji klienta w zasadzie bez możliwości ich odzyskania przed terminem płatności. Nie można dopuścić do sytuacji, że po stronie wkładów zapadają terminy wpłat, a bank nie dysponuje w tym czasie wolnymi zasobami pieniędzy.

Według kryterium czasowego wyróżnia się trzy podstawowe grupy kredytów: krótko-, średnio- i długoterminowe, udzielane przykładowo na okresy odpowiednio do 1 roku, do 3 lat i powyżej 3 lat. Dla celów ochrony płynności banku stosuje się równoległe dokładniejsze podziały, sięgające w niektórych przypadkach do okresów miesięcznych, a nawet krótszych (w przypadku groźby naruszenia płynności banku).

Innym ważnym podziałem jest podział według kryterium podmiotowego. Daje on możliwość poznania kręgu klientów banku korzystających z kredytu. Jest to

ważne z kilku powodów. Pozwala ustalić, czy bank nie angażuje się nadmiernie w jednej branży bądź powiązanych ze sobą przedsiębiorstwach co wiąże się z oceną koncentracji ryzyka. Taki podział może służyć ponadto celom analizy marketingowej.

Portfel kredytowy banku zestawia się także według kryterium kwotowego. Daje to wiedzę o stopniu koncentracji, bądź też odwrotnie rozproszenia kredytów. Jest to bardzo ważne ze względu na ryzyko. Takie zestawienie pozwala także korygować ustalenia dotyczące podziału uprawnień decyzyjnych w skali banku. Ponadto banki sporządzają zestawienia kredytów według ustalonych wzorów dla potrzeb nadzoru finansowego oraz potrzeb wewnętrznych. Należy podkreślić, że nie ma jednolitego podziału i nazewnictwa kredytów. Dawniej na przykład wyróżniało się kilka, a w pewnym okresie nawet kilkanaście rodzajów kredytu o wspólnej nazwie „obrotowe”. Obecnie spełnia lub może spełniać tę rolę kredyt bankowy, bez przymiotników określających jego rodzaj lub cel gospodarczy.

2. Charakterystyka Banku Spółdzielczego w Kielcach

Bank Spółdzielczy w Kielcach w 2017 roku obchodzi 115-lecie istnienia. Zgodnie z najstarszym istniejącym dokumentem, w 1902 roku powstało Opatowskie Towarzystwo Oszczędnościowo-Pożyczkowe. W następnych latach powstawało wiele kolejnych towarzystw, które na przestrzeni kolejnych lat przechodziły wiele przemian, aby w końcowym etapie po konsolidacji stać się Bankiem Spółdzielczym w Kielcach. Wprawdzie pierwszy dokument, który zachował się w Archiwum Państwowym mówi o powstaniu w 1899 roku Kasy Przemysłowców Kieleckich, przekształconej później w Kieleckie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe, jednak nie zachowała się żadna dokumentacja tych instytucji, więc trudno określić, jaką prowadziły działalność i jak były zorganizowane. Dlatego też, jako oficjalną datę powstania Banku przyjmuje się 1902 rok.

Okresy wojenne znacząco odbiły się na kieleckiej bankowości spółdzielczej, jednakże nie na tyle mocno, aby doprowadzić do jej upadku. Obecnie Bank Spółdzielczy w Kielcach jest liczącą się instytucją finansową w województwie świętokrzyskim i zajmuje czołową pozycję wśród banków spółdzielczych w Polsce. Na podstawie danych otrzymywanych z Banku Zrzeszającego, Bank Spółdzielczy w Kielcach zajmuje 11 miejsce ze względu na sumę bilansową, spośród 357 banków spółdzielczych w zrzeszeniu – zgodnie z informacją o wskaźnikach ekonomiczno-finansowych banków w grupie zrzeszeniowej za wrzesień 2016 roku.

Bank Spółdzielczy w Kielcach jest instytucją dobrze z informatyzowaną, z atrakcyjną ofertą w zakresie usług elektronicznych, spełniającą wymagania nowoczesnych klientów, z równoczesnym utrzymaniem oferty usług tradycyjnych. Digitalizacja banku bardzo pomaga w bieżącej działalności a jednocześnie wyzwala kolejne możliwości unowocześnienia i wykorzystania zaawansowania technologicznego. Bank Spółdzielczy jako pierwszy spośród banków spółdzielczych w zrzeszeniu BPS umożliwił swoim klientom składanie wniosków za pomocą kanałów bankowości elektronicznej w programie 500+.

Misją Banku Spółdzielczego w Kielcach, zawartą w jego strategii, jest świadczenie kompleksowych, nowoczesnych i profesjonalnych usług bankowych, dostosowanych do potrzeb rynku, społeczności lokalnej oraz udziałowców. „Realizując usługi finansowe, w zgodzie z ideałami spółdzielczości, dąży do aktywizowania rozwoju środowiska lokalnego, głównie poprzez zaspokajanie potrzeb wszystkich swoich klientów oraz osób zamieszkujących lub prowadzących działalność gospodarczą na terenie działania Banku”⁶.

W latach 2010-2016 portfel kredytów udzielonych osobom prywatnym wykazywał wyraźny trend wzrostowy. Analizując wartości kredytów (tabela 1) wyróżnić można wzrost udziału kredytów mieszkaniowych oraz utrzymujący się stały poziom kredytów gotówkowych począwszy od 2013 roku. Ich wymiar konsumencki na pewno przyczynił się do podjęcia takich przedsięwzięć, które przełożyły się na zakup nowych urządzeń, maszyn, nieruchomości, sprzętu czy środków transportu.

Tabela 1. Kredyty udzielone osobom prywatnym przez Bank Spółdzielczy w Kielcach w latach 2010-2016 (w tys zł)

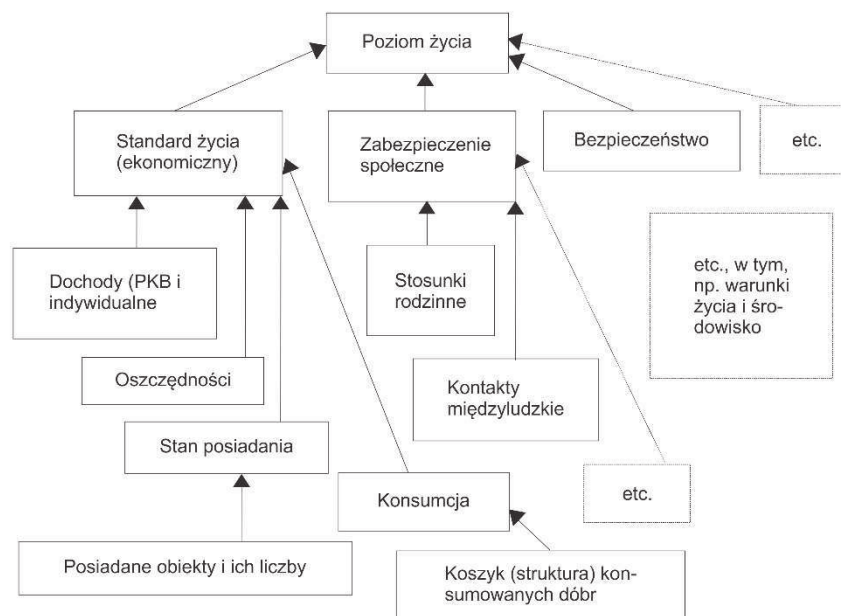
Nazwa kredytu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
KREDYTY osób prywatnych RAZEM w tym:	49 506,80	48 363,34	55 574,80	65 090,79	74 557,27	80 450,12	84 895,44
1. Kredyty pożyczka (limit) w ROR	4 497,65	4 006,16	3 904,22	3 929,97	3 296,81	3 050,39	2 749,80
2. Kredyty - pożyczka gotówkowa	4 998,27	4 452,37	4 240,48	4 625,00	5 245,31	5 246,29	5 223,90
3. Kredyty - pożyczka okazjonalna	15 763,92	14 788,06	20 586,68	22 646,16	22 813,61	21 438,74	18 933,34
4. kredyty mieszkaniowe konsumenckie	9 468,62	8 826,77	10 203,00	15 698,27	24 006,80	30 189,76	36 549,99
5. kredyty mieszkaniowe pozostałe	13 407,52	14 626,89	15 314,04	16 555,37	18 019,40	19 905,87	21 088,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Kielcach.

Każda osoba jakoś życia postrzega inaczej i postrzega w inny sposób wartości, które jej zdaniem wpływają na poziom jej jakości życia. Na rys. 1 przedstawiono czynniki determinujące jakość życia. Jakość życia to kategoria filozoficzna określająca stopień w jakim życie dostarcza człowiekowi zadowolenia w długim okresie czasu. Jakości życia nie mierzymy w danym momencie

⁶ A. Pawlik, P. Dziekański, *Bank Spółdzielczy gwarantem stabilizacji i bezpieczeństwa lokalnego systemu finansowego*, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2012, s. 168.

wzlotu lub upadku, ale oceniamy ją w dającym się wyodrębnić okresie czasu, np. w okresie pracy czy zamieszkiwania w danym mieście, państwie.

Rysunek 1. Czynniki wpływające na poziom życia
Źródło: Opracowanie na podstawie dostępnej literatury.

Zakończenie

Analizując przedstawione w artykule dane nasuwa się wniosek, że to kredyty bankowe ułatwiają rozwój gospodarczy, a tym samym przyczyniają się do poprawy poziomu życia mieszkańców, poprzez zwiększenie stanu posiadania i rozszerzenie jakościowe i ilościowe koszyka konsumowanych dóbr.

W kolejnych analizowanych latach (tabela 2) utrzymywał się spadek stopy bezrobocia i wzrastały: przeciętne miesięczne wynagrodzenie, przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym oraz przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwie domowym. Utrwalająca się dobra koniunktura zachęcała do zaciągania kredytów (por. tabela 1). Mieszkańcy województwa uznali za szczególnie ważne podniesienie jakości swojego życia. W związku z tym obserwujemy, że w kolejnych latach więcej gospodarstw domowych wyposażonych jest w komputer osobisty czy samochód osobowy. Prawdopodobnie źródłem ożywienia i poprawy jakości życia mieszkańców są także kredyty, których suma w kolejnych latach znacznie rosła. Oprócz wielu różnych czynników, obecnie

zapewne kredyt staje się ważnym czynnikiem wzrostu regionalnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Dostępne prognozy wskazują, że wraz z dopływem środków finansowych pochodzących z kredytów będzie się poprawiał poziom życia.

Tabela 2.

Lp.	Wyszczególnienie	2005	2010	2014	2015
1.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	20,6	15,2	14,1	12,5
2.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w zł	2042,43	2793,23	3244,84	3580,62
3.	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie	621,01	1030,84	1199,74	1202,80
4.	Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwie domowym	581,01	838,21	969,83	903,17
5.	Komputery osobiste w gosp. domowych w %	30,2	60,5	68,5	67,9
6.	Liczba samochodów osobowych	377745	539730	609767	629323
7.	Dochody budżetów jst w tys. zł.	3130164,7	5621198,9	6063882,8	6183687,2
8.	Wydatki budżetów jst w tys. zł.	3172882,4	6264122,8	6170538,2	6238187,4

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2016.

Kredyty bankowe stanowią bodziec dla współczesnej gospodarki, szczególnie na poziomie lokalnym i regionalnym. W Polsce dynamika PKB w I kwartale 2016 roku utrzymywała się na poziomie zbliżonym do obserwowanego w 2015 roku. Głównym źródłem wzrostu aktywności gospodarczej pozostał wzrost popytu krajowego, w tym konsumpcji i inwestycji, który postępował w warunkach poprawy sytuacji na rynku pracy, dobrej sytuacji finansowej przedsiębiorstw oraz wzrostu akcji kredytowej w latach 2010- 2016. Banki spółdzielcze prowadząc tradycyjną działalność bankową, czyli przede wszystkim działalność depozytowo-kredytową przyczyniają się również do poprawy jakości życia mieszkańców. Działając lokalnie są gwarantem stabilizacji lokalnego systemu finansowego. Ich strategiczni klienci głównie indywidualni i rolnicy mogą liczyć na poprawę jakości życia. Przykładowo Bank Spółdzielczy w Kielcach poszerza grupę klientów o m.in. młodzież, studentów, mieszkańców miast i miasteczek dla których kredyt bankowy może być podstawą do poprawy jakości życia.

Bibliografia

- Bank - miesięcznik finansowy, nr 6/2016.
- Bank Spółdzielczy, Dane analityczne, Departament Kredytów, Kielce 2017.
- Golik D. *Rola banków spółdzielczych w rozwoju obszarów wiejskich Makroregionu Południowo-Wschodniego*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2002.
- Grobicki J., *Rynek finansowy - wydarzenia*, „Bank”, nr 6/2016.
- Gruszecki T., *Pieniądz i banki w okresie pokryzysowym*, [w:] *System finansowy wobec wyzwań rozwojowych*, Bednarczyk J.L., Sobol M. (red.), Instytut Naukowo-Wydawniczy „Spacium”, Radom 2013.
- Pawlik A., Dziekański P., *Bank Spółdzielczy gwarantem stabilizacji i bezpieczeństwa lokalnego systemu finansowego*, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2012

Rajczyk M. *Produkty bankowe i obsługa klientów*, Fundacja Banku Śląskiego, Bielsko-Biała 1997.

Rajczyk M. *Banki komercyjne*, Fundacja Edukacji Ekonomicznej, Katowice 1992.

Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego, US, Kielce 2016.

Abstract

Bank credit as a determinant of life quality based on the example of Bank Spółdzielczy in Kielce

Cooperative banks deciding on diverse allocation of capital that they manage, determine the way in which goods are distributed in the society, contributing in the same way to improvement of standard of life in local and regional systems.

The aim of the article is to determine the relationship between the amount of loans granted by the Cooperative Bank in Kielce and local socio-economic development. The paper proposes a research hypothesis, which assumes that the Cooperative Bank, through its loans, has a statistically significant effect on the increase of local socio-economic development, thus contributes to the improvement of the level of life.

Keywords: Cooperative Bank, bank credit, loan, quality of life, socio-economic development